

TE WERK, TANDHEELKUNDIGEN!

DOOR

C. VAN DER HOEVEN.

Naar aanleiding van de bijdrage van Da Costa in het jubileumnummer van ons Tijdschrift (Juli 1918) meen ik goed te doen een ander licht te doen schijnen over de daarin gemaakte opmerkingen over de tandheelkundige hulp aan het volk.

De redeneering van Da Costa is de volgende. Het is met de thans gevolgde wijze van voeding onmogelijk om het gebit zuiver te houden; tanden en kiezen zullen daar om steeds aan bederf onderhevig zijn. Hij is overtuigd dat eene doelmatige voeding veel er toe zou bijdragen om de mondholte zuiver te houden en het tandbederf belangrijk te verminderen; maar hij acht tamelijk wel uitgesloten, dat het menschedom daartoe zal kunnen bekeerd worden. Zijne conclusie is dan, dat men zich daar dan ook maar geen moeite voor moet geven; het geloof aan school-tandklinieken en meer dergelijken sociale instellingen is hem moeielijk.

Het spreekt van zelf, dat deze rondborstige uiting van een geacht tandheelkundige koren op den molen zal zijn van allen, die, om welke reden dan ook, zich verzetten tegen de oprichting van school-tandklinieken en tegen den algemeenen socialen arbeid van de Anti-Tandbederfvereniging.

Mocht ik onzen geachten Collega en hen, die zijn uitspraak met instemming gelezen hebben, dus kunnen overtuigen, dat zijne conclusie niet gerechtvaardigd is, dan zal ik dat niet mogen nalaten.

Waar Da Costa zelf toegeeft, dat eene doelmatige voeding veel er toe zou bijdragen om het tandbederf tegen

te gaan, hangt de beantwoording der vraag of men al of niet voort moet gaan met pogingen tot voorkoming van tandbederf af van de kwestie, of het al of niet mogelijk is om het volk te leeren zich doelmatiger te voeden. Da Costa betwijfelt dit; maar wettigt die twijfel om alle pogingen deze, voor de volksgezondheid en volkswelvaart zoo belangrijke zaak te verbeteren, op te geven? Mijns inziens in geen deele. Hierin ligt de fout van de rede-
neering van Da Costa. Nadat hij toegeeft een middel te weten om deze volksziekte te bestrijden, moet hij logisch de conclusie trekken: laten we dan met alle krachten die ons ten dienste staan, trachten dat middel ingang te doen vinden. Hij moet dus logisch worden, niet een Saulus, maar een Paulus voor de Anti-Tandbederfvereniging. Eerst wanneer hij met zekerheid kan vaststellen, dat alle energie en al het geld, besteed aan de bestrijding van het Tandbederf, weggegooid was en tot niets leidde, dan eerst zou hij niet mogen zwijgen en openlijk den raad moeten geven den verkeerden weg te verlaten. De in zijne bijdrage tot uiting gebrachte en zeer zeker juiste opmerking, dat nog vele vraagstukken op prophylactisch tandheelkundig gebied op oplossing wachten, wettigt niet om de volkshulp voorloopig praematuur te noemen. Er zijn waarlijk argumenten genoeg te noemen om voort te gaan op den weg, dien het meerendeel der tandheelkundigen, getuige de veelvuldige artikelen in de vaktijdschriften, den juiststen achten.

De oprichting van schooltandklinieken zal één der krachtigste middelen blijken om het volk te overtuigen van het groote nut van mond- en tandverzorging en moet het middelpunt worden, van waaruit men de middelen ter voorkoming van het tandbederf aan de groote volksmassa inprent. Juist nu van alle kanten de overtuiging veld wint, dat zieke tanden en een septischen mond van grooten invloed zijn op den algemeenen gezondheidstoestand, nu de

prophylactische bestrijding van de tuberculose, speciaal bij het kind, een brandend vraagstuk is geworden, waarbij verzorging van het gebit een belangrijke rol speelt, zou het van de tandheelkundigen een onverdedigbaar standpunt zijn om de pogingen om tandbederf prophylactisch te bestrijden te laten varen.

Sim Wallace, de groote onvermoeibare voorvechter van de prophylaxis, een ernstig man, aan wiens woorden men vertrouwen mag schenken, zegt in zijn »Prevention of dental caries« (2de ed.) pag. 51: »It appeared to me, that the most satisfactory way of demonstrating the truth of my theory, would be to get people with infant children to put the theory into practice. Fourteen children have been subjected to this test, and at ages ranging from 5 to 7 years their teeth were examined, with the result that not one tooth of any of these children showed the slightest trace of caries«.

Het zou ongetwijfeld eene krachtige opwekking tot navolging zijn, als de tandheelkundigen eens ernstig de door Sim Wallace aangegeven wijze van voorbehoeding tegen tandbederf op hun eigen kinderen wilden gaan toepassen en de uitkomsten daarvan publiceeren.

In een »Report on prophylaxis at different ages« uitgebracht op het 6de Int. Tandh. Congres te Londen in 1914, verschenen in het British dental journal van Mei en Juni 1918 geeft Sim Wallace nog eens uitvoerig het diëet aan, dat gevolgd moet worden om kinderen vrij van tandbederf te houden.

Ik veroorloof mij het hier weer te geven en hoop, dat de Collega's dit onder hunne patienten, maar vooral onder hunne medische kennissen verder zullen verspreiden.

Vanaf de geboorte tot het doorbreken van de melktanden gebruikt het kind uitsluitend melk en wel liefst moedermelk. Bij een gezond kind heeft men er voor te

zorgen, dat het behoorlijk warm gehouden wordt, want anders spant het kind zich niet voldoende in om te zuigen en dat het geen koude, vochtige lucht inademt, omdat daardoor een neuskatarrh zou kunnen ontstaan, die bij eenigszins langen duur tengevolge van mondademhaling op dien jeugdigen leeftijd een nadeeligen invloed op de vorming van het palatum zou kunnen uitoefenen.

Als het kind zich met kunstmatige voeding moet tevreden stellen, zorge men natuurlijk voor een goede speen.

Bij den overgang van het absolute melkdiët tot het vaste diët, van den 9^{den} tot den 18^{den} maand, het tijdperk van het doorbreken der melktanden, behoort men het kind zoo spoedig mogelijk in de gelegenheid te stellen de tanden te leeren gebruiken. Dit doet men niet als men voor bijvoeding het kind niet anders geeft als in melk opgeloste of fijn gemaakte stoffen, zooals thans veelal te doen gebruikelijk is. Men moet integendeel voor bijvoeding vastere spijzen geven, waarop het kind zuigen kan. zoo b.v. ge-roosterd brood met boter, later met ei, visch, vleesch, kip, aardappel, boonen, binnenste van sinaasappel en druif, banaan. Hierdoor bereikt men, dat het kind leert kauwen, dat de kaken zich behoorlijk ontwikkelen en dat de tanden schoon gepoetst worden. Vooral bij het doorbreken van de melkmolaren (tusschen 2 en 2^{1/2} jaar) moet men streng gaan toezien op den aard, de toebereiding en de volgorde der spijzen, omdat juist tusschen eerste en tweede melkmolaar zoo licht spijsresten blijven zitten. Men zal dus in het algemeen aan het kind spijzen geven, waarop het flink moet kauwen en de maaltijden eindigen met iets, wat de tanden schoon poetst.

Bij den geleidelijken overgang tusschen melkdiët en vast diët, voege men slechts één soort voedingsmiddel tegelijk toe, om zich te overtuigen, dat het kind dat middel goed verdraagt. Geleidelijk brenge men ook het aantal

maaltijden tot drie keer per dag terug, waaraan het kind op het derde jaar heel goed gewend kan zijn en waarbij het best kan gedijen.

Een kind, dat volgens bovengenoemd systeem gevoed is, zal na het derde jaar gewoonlijk geen papperige en kleverige stoffen in den mond willen toelaten en zal geleerd hebben om flink te kauwen. Om dit verder te ontwikkelen geve men nog hardere spijzen, b.v. noten.

Ter ondersteuning van de voorbehoeding door middel van het diëet, gewenne men het kind zoo vroeg mogelijk aan het gebruik van den tandborstel en een mondwater.

Verspreiding van gezonde begrippen omtrent voorbehoedende middelen tegen tandbederf is bij uitstek een taak voor de praktiseerende tandheelkundigen. Onze tijd is zoodanig in beslag genomen, dat er voor zuiver wetenschappelijk werk geen tijd overblijft; maar laten we dan ook trachten om in het algemeen belang tenminste datgene te doen, waarbij we juist door onzen omgang met patienten veel beter in staat zijn, dan de eigenlijke wetenschappelijke werkers.

Wat is er nog een geweldige hoeveelheid moeielijk propagandawerk te verrichten, alvorens we met een gerust geweten zouden kunnen getuigen alles in het werk gesteld te hebben om het volk de voorbehoedmiddelen tegen tandbederf in te prenten!

Om te beginnen met het onderwijs in mond- en tandhygiëne. Wat zullen we nog moeten aandringen alvorens aan de artsen behoorlijk onderwijs wordt gegeven in mond- en tandziekten, zoodat ze van de belangrijkheid van goede mond- en tandverzorging overtuigd worden, hieraan bij behandeling hunner patienten de noodige aandacht schenken en in de gezinnen de nieuwe begrippen omtrent voorbehoeding tegen tandbederf aanbevelen.

Vergis ik mij niet, dan wordt ook bij het tandheelkundig

onderwijs nog niet voldoende geweest op de prophylaxis.

Verder moet het schoolkind bij de lessen over hygiëne meer dan thans geweest worden op het nut van goede mond- en tandverzorging. Geschikte prentenboekjes over dit onderwerp moeten ruim onder de volkskinderen verspreid worden. School-Tandklinieken moeten opgericht worden. De moeders moeten raadgevingen ontvangen omtrent de voeding der kinderen; de leeraren der kookscholen omtrent de bereiding der spijzen. Men ziet, er is nog genoeg te doen. Al heeft de Anti-Tandbederfvereëninging op dit terrein nu en dan al wat gedaan, er moet nog veel meer gedaan worden en daaraan moeten we allen meewerken.

Al zijn we er van overtuigd, dat onze raadgevingen lang niet altijd opgevolgd worden, we mogen toch niet nalaten al onze krachten in te spannen om gezonde begrippen omtrent voorbehoedende middelen tegen tandbederf onder het volk te verspreiden. In magnis voluisse sat est!
